

розкладається як суперпозиція п'яти взаємозалежних підсистем: економічної, що охоплює макроекономічне середовище, ринки (товарів, праці, послуг, фінансів); державної (інституціональний устрій, пріоритети розвитку, законодавство); природної (екологія, природні ресурси, урбанізація та ін.); критичної інфраструктури (енергетика, транспорт, комунікації); соціальної (структура суспільства, людський капітал, групи інтересів).

Отже, Україна залишається дуже чутливою як для зовнішнього неконтрольованого впливу, так і для стратегічних рішень, обтяжених значними глобальними ризиками. Причини цієї залежності полягають у тому, що: в Україні рівень ефективності державного управління та рівень розвитку соціального капіталу залишаються низькими; простежується неузгодженість урядових дій із прийняттям національних стратегічних рішень; залишається малий горизонт прогнозування та спостерігається некоректність методів прогнозування національної економіки; недооцінюється вплив зовнішнього середовища на економічний розвиток країни та домінує неможлива для реалізації концепція ендogenous розвитку.

Література:

1. Global Risks reports 2007-2015. World Economic Forum. URL : <http://www.weforum.org>.

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА – АНАЛІЗ ПОНЯТІЙНОГО БАЗИСУ

*Бірбіренко С.С., к.е.н., доцент
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова*

Дефініція «стійкість» в економіці запозичилась з математики і фізики, де вона використовувалась в теоріях стійкості Анрі Пуанкаре (заклав основи теорії стійкості руху), як вже зазначалось вище в працях Ляпунова А.М. (технічний і фізико-математичний напрям, вектор вивчення якого полягає у виявленні закономірності поведінки систем під дією зовнішніх впливів, що зведено і доведено основними теоремами теорії стійкості руху), Лагранжа Ж.Л. (теорема стійкості рівноваги). В математиці виділено такі типи стійкості, як статична і динамічна; структурна і результуюча стійкості траєкторії; стійкість із початковим положенням; асимптотична і еквіасимптотична стійкість; стійкість до зовнішніх збурень; стійкість аттрактора та ін.

У сучасній економічній літературі поняття стійкість тлумачиться по-різному. Ареф'єва О.В. трактує економічну стійкість підприємства як сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених структурних складових, об'єднаних однією метою, яка передбачає створення, забезпечення та підтримку загального сталого функціонування підприємства [1].

Авторське визначення категорії «економічна стійкість підприємства» запропоновано Василенко О.В. та Гречаним В.В. Василенко О.В. трактує

сутність економічної стійкості підприємства як здатність системи зберігати свій працездатний стан з метою досягнення запланованих результатів при наявності різних впливів [2].

Згідно монографії Ячменьової В.М. «Ідентифікація стійкості діяльності промислових підприємств» визначення стійкості підприємства зводиться до його здатності виконувати свої функції, незважаючи на негативні впливи чинників зовнішнього та внутрішнього середовищ, перебуваючи при цьому у стані динамічної рівноваги [3]. Подібну думку щодо тлумачення стійкості має Чужмаров А.І., який вважає, що стійкість – це здатність системи з достатньо складною поведінкою зберігати певні властивості й основні характеристики незмінними [4].

Моргулець О.Б. визначає економічну стійкість підприємства як сукупність властивостей організаційної, виробничої, інноваційної, логістичної, фінансово-кредитної діяльності з урахуванням їхньої взаємодії і взаємовпливу, розвиненість матеріальної бази, наявність інноваційного менеджменту, стабільність матеріально-технічного забезпечення, розвиненість кадрового та інтелектуального потенціалів. Інакше кажучи, це захищеність усіх сторін діяльності підприємства від зовнішніх впливів, а також його здатність швидко усувати різноманітні загрози [5].

Усі вищеописані праці слугували еволюційним створенням теоретичного базису для визначення і тлумачення наукової категорії «економічна стійкість підприємства», однак велика різноманітність наукових досліджень і відсутність однозначних трактувань створює передумови необхідності аналізу, узагальнення та синтезу. Ще одним підтвердженням є наявність суперечливих формулювань і визначень та численних методик оцінювання економічної стійкості підприємства. Також немає чітких відповідей на питання щодо можливості управління економічною стійкістю підприємства у сучасних українських ринкових умовах, оскільки зазначеній проблемі притаманна багатоаспектність, поліморфність, багатовимірність та вплив галузевих особливостей даної категорії. Визначено, що у багатьох випадках економічну стійкість ототожнюють з фінансовим станом підприємства і можливістю отримувати прибуток у такому розмірі, щоб можна було забезпечити зростання усіх складових загального потенціалу підприємства, а достатність грошових потоків перевищувала «мінімум, необхідний для виживання» [6].

Чимало авторів вважають, що майже неможливо досягнути економічної стійкості в умовах нестабільності ринкової кон'юнктури і конкуренції на ринках фінансів, сировини, кадрового потенціалу і збільшення рівня усіх видів ризиків коли відсутня орієнтація підприємства на стратегічну мету і цілі, а також завдання сталого розвитку.

З урахуванням вищевикладеного пропонуємо під економічною стійкістю підприємства розуміти сукупність фінансової, виробничої, інноваційної, організаційної, логістичної та інвестиційної діяльності у їх симбіозі та взаємозв'язку, інтелектуальний розвиток кадрового потенціалу, спроможність швидкого виявлення і уникнення негативних впливів, збурень і загроз

зовнішнього середовища.

Література:

1. Ареф'єва О. В., Городянська Д. М. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення. Актуальні проблеми економіки. 2008. №8(86). С. 83–90.

2. Василенко О. В. Менеджмент устойчивого развития предприятий: монография. К.: Центр учебной литературы, 2005. 648 с.

3. Ячменьова В. М. Стійкість діяльності промислових підприємств: оцінка та забезпечення: монографія. Нац. акад. природоохорон. та курорт. буд-ва. Сімферополь: АРІАЛ, 2010. 472 с.

4. Чужмаров А. И. Обеспечение экономической безопасности промышленных предприятий как основной фактор эффективного функционирования отрасли промышленности. *Институт проблем информационной безопасности МГУ им. М.В. Ломоносова. Информационное общество*. 2004. Вып. 3—4. С. 120–134.

5. Моргулець О. Б., Хлістунова Н. В. Управління економічною стійкістю підприємницьких структур на основі ризик-менеджменту. *Вісник КНУТД*. 2010. №5. С. 101–108.

6. Мельник Л. Г. Основи стійкого розвитку: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2006. 366 с.

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНВЕТОРІВ І ВИКОНАВЦІВ ІНВЕСТ-ПРОЕКТІВ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

*Блага В.В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній
університет*

Розвиток інноваційного підприємництва не може бути ефективним без управління процесом формування атмосфери довіри між всіма учасниками бізнес-процесу – від інвесторів до споживачів інноваційного продукту. В цьому контексті цікавим виявляється практичне використання шкали рангової оцінки рівня довірчих відносин, що складаються між інвесторами та менеджментом організацій, а також між компаніями і споживачами. В даний час показник прибутковості від інвестицій, що спрямовуються на розвиток інновацій – ROI, враховує лише зовнішні чинники, що виникають при здійсненні ринкових відносин, і не враховує вплив внутрішніх факторів, які чинять на нього істотний вплив. Перш за все, це стосується довіри, що має місце у відносинах між усіма учасниками бізнес-процесів.

Інноваційна діяльність спрямована на вирішення стратегічних завдань підприємства. Одночасно і підприємницька діяльність не може не бути інноваційною, а значить і стратегічно орієнтованою. Підприємець не може не